

Nr 294

Av herr Sundelin m. fl., om inrättande av visst informationsorgan inom arbetsmarknadsstyrelsen.

(Lika lydande med motion nr 229 i Första kammaren)

I varje utvecklad industrination sker någon form av planhushållning, men inget land har ännu funnit instrumenten för en planerad ekonomi så beskaffad, att den dels tillgodoser kraven på ett fritt konsumtionsval i en väl fungerande marknadsekonomi, dels garanterar trygghet och sysselsättning, prisstabilitet och snabbt ökad tillväxttakt.

De traditionella arbetsmarknadspolitiska medlen — beredskapsarbete, omskolning, flyttningsbidrag o. s. v. — är utomordentligt värdefulla hjälpmedel för detta ändamål, liksom den lokaliseringspolitik som nu är mitt inne i sin första försöksperiod. Men ytterligare åtgärder måste till, inte minst för att stoppa den utarmning som sker i industriellt svaga landsändar.

Vi genomlever nu en våg av industrinedläggningar som dels beror på den ekonomiska åtstramningen i Västeuropa — vilken fått kännbara verkningar i form av minskad efterfrågan och lägre priser på betydelsefulla svenska exportvaror — dels förorsakas av i och för sig välkomna och nödvändiga strukturrationaliseringar. Men alltför ofta sker nedläggningar och sammanslagningar — även nyinvesteringar — utan samråd mellan näringsliv och samhälle, ofta också utan ingående analyser av marknadsläge och utvecklingsbetingelser inom den berörda branschen.

För att få en bättre planerad ekonomi krävs därför en större tillgång på informationsmaterial om dagsläget inom och utvecklingsbetingelserna för skilda avsnitt av industrin. Detta krav framfördes för övrigt med skärpa i den Näslundska utredningen, som föregick propositionen om lokaliseringpolitiken. Men det torde även gälla övrig näringspolitik. En fortlöpande, aktiv samhällelig insyn i näringslivet är en förutsättning för att de åtgärder som samhället har att vidta, både när det gäller nedläggningar och nyinvesteringar, skall bli effektiva. Båda företeelserna medför ju stora samhälleliga kostnader.

Det är därför nödvändigt att det centrala arbetsmarknadsorganet får tillförlitliga informationer från företagen, som gäller både planerad utvidgning och trolig nedläggning eller sammanslagning, i så god tid att samhällets intentioner kan fullföljas när det gäller lokalisering av företag till industrisvaga orter och när det gäller omskolning och flyttning av arbetskraft till andra orter. En särskild avdelning inom arbetsmarknadsstyrelsen bör bildas

som samlar upp och bearbetar dessa informationer och som också med dessa som utgångspunkt kan träda i förbindelse med nya företag och expanderande rörelser, vilka till följd av arbetskraftsbrist eller andra svårigheter kan väntas vara intresserade av att pröva olika lokaliseringsalternativ.

Med hänvisning till vad ovan anförts anhåller undertecknade,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa att till arbetsmarknadsmyndigheten knytes ett organ med uppgift dels att mottaga och registrera informationer om företagens aktuella och för framtiden förutsebara produktionsutveckling, dels att genom framställning och analys av utredningsmaterialet ge samhället möjligheter att på ett tidigare stadium än för närvarande aktivt och mera direkt medverka i näringslivets fortsatta planering och utbyggnad.

Stockholm i januari 1968

B. Sundelin (s)

T. Fredriksson (s)

Sven Ekström (s)

Einar Asp (s)

i Iggesund

Bengt Wiklund (s)

Elvira Holmberg (s)

Birger Nilsson (s)

i Härnösand

i Östersund

Erik Hammarsten (s)

Gunnar Lundmark (s)

Bo Martinsson (s)